

Saīsinātā versija

PRETOŠANĀS ROKASGRĀMATA

IEVADS

Pretošanās operāciju koncepcijā termins [pretošanās] ir definēts kā valsts organizēti visas sabiedrības centieni, izmantojot visu veidu nevardarbīgas un vardarbīgas darbības, ko vada likumīgi iecelta valdība, atjaunot neatkarību tās suverēnā teritorijā, ko sveša vara ir pilnībā vai daļēji okupējusi.

Sensitivitātes dēļ lielākā daļa iedzīvotāju nav iesaistīti pretošanās sagatavošanās pasākumos miera laikā, bet tas nenozīmē ka šādi sagatavošanas darbi nenotiek.

PRETOŠANĀS OPERĀCIJU KONCEPCIJA 4. RED.,

Aizsardzības ministrijas sagatavotajā rokasgrāmatā “Kā rīkoties kara gadījumā?” ir teikt, ka pat, ja karadarbības rezultātā īslaicīgi tiktu zaudēta kontrole pār daļu no teritorijas, mēs (NBS) turpināsim valsts aizsardzību, izrādot pretestību tik ilgi, kamēr tiks atjaunota valsts teritoriālā integritāte.

Ir arī jāsaprot, ka lielākā daļa no iedzīvotājiem dažādu iemeslu dēļ nepiedalīsies karadarbībā kā militārpersonas vai partizāni. Vienlaikus šie cilvēki būtu gatavi sniegt savu atbalstu valsts aizsardzībai nemilitārā veidā, tostarp arī īstenojot nevardarbīgo pretošanos.

Šīs rokasgrāmatas mērķauditorija ir visa sabiedrība. Rokasgrāmatas mērķis ir **veicināt** iedzīvotāju **izpratni par** pilsoniskās

nevardarbīgās pretošanās metodēm, galvenokārt balstoties uz Krievijas un Ukrainas kara analīzi.

Viens no šīs rokasgrāmatas mērķiem ir izskaidrot pilsoņu lomu mūsdienu karadarbībā, **definējot mērķus** tiem, kuri nevar būt karavīri un zemessargi, bet ir gatavi sniegt atbalstu valsts aizsardzībai pretojoties nevardarbīgā veidā.

Šī rokasgrāmata sniedz tikai nelielu daļu no pamatzināšanām par pretošanās veidiem un nevar aizstāt valsts organizētu visaptverošu izglītību un apmācību. Tiem lasītājiem, kuri saredzēs sevi kā daļu no pretošanās kustības vai atbalstītājiem, vajadzētu vērsties pie NBS, lai saņemtu padziļinātu un pielāgotu apmācību.

Visi valsts iedzīvotāji ir daļa no valsts aizsardzības sistēmas, tāpēc viņiem jābūt atbilstoši izglītotiem un apmācītiem!

Kā civilie iedzīvotāji var praktiski atbalstīt valsts aizsardzības operāciju?

- ☐ pievienojies NBS;
- ☐ sniedz atbalstu NBS un NATO spēku vienībām, piemēram, palīdzi būvēt aizsardzības fortifikācijas, vai informē atbildīgos dienestus par agresora valsts militāro vienību un diversantu grupu aktivitātēm;
- ☐ veicini pretinieka maldināšanu (ceļa zīmju vai ielu nosaukumu noņemšanu) vai aizkavē transporta pārvietošanos.
- ☐ turpini nodrošināt kritiskās funkcijas un kritiskos pakalpojumus.

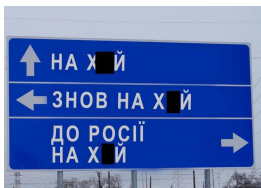
MALDINIET PRETINIEKU

Pretiniekam, kas ir aprīkots ar vecām kartēm un ierobežotām navigācijas iespējām, šāda dezorientācija **rada aizkavēšanos**.

- ☐ **Ceļa zīmju maiņa** (konvoju novirzīšana, mainot ceļa zīmes).

- ☐ Ja agresors lūdz jums kādu informāciju, **izliecieties, ka jūs viņu nesaprotat**.

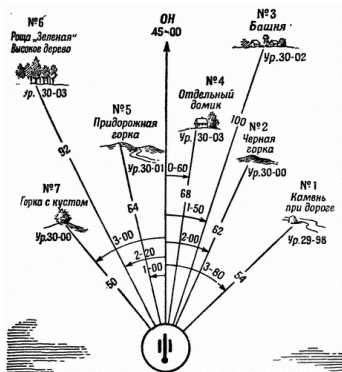
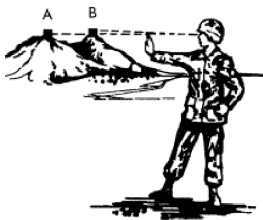

- ☐ Atslēdziet visas tiešsaistes kameras, izņemiet no tīmekļa jebkuru ģeotelpisku informāciju, kas var noderēt pretiniekam.

KĀ ATPAZĪT PRETINIEKA IZLŪKUS?

- fiziski spēcīgi vīrieši vecumā no 18 līdz 45 gadiem;
- 3 līdz 10 cilvēku grupa;
- ir krievu akcents vai arī nemaz nerunā latviešu valodā;
- izvairās no cilvēkiem, ievēro distanci;
- slikti orientācijās reģionā.

Kā atpazīt uguns korektoru? Ikviens, kurš **aprēķina attālumu līdz objektiem un paziņo koordinātas, objekta azimutu** utt.

KĀ ATPAZĪT PRETINIEKA DIVERSANTUS?

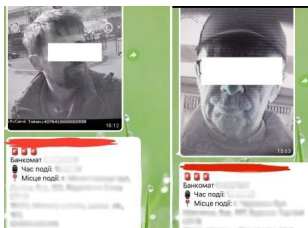
Neesiet pasīvi.

Ja kaut kas ir aizdomīgs, **ziņojiet par to.**

Ukrainā kiberspeciālisti sadarbībā ar bankām identificēja Krievijas diversantus, izsekojot personas, kas izmantoja KF bankas kartes.

Cits piemērs - kara pirmajās stundās nekustamā īpašuma aģenti / mākleri palīdzēja identificēt diversantus (noteiktā vecuma vīriešu dzimuma īrniekus no Krievijas, kas ieradās pirms pāris mēnešiem).

Neesiet pasīvi. Ziņojiet!

KO NEDRĪKST PUBLICĒT SOCIĀLAJOS TĪKLOS?

- ☐ Ir aizliegts publicēt jebkādus datus, kas saistīti ar NBS un sabiedroto militārajām vienībām, to pārvietošanos un izvietošanu, to atrašanās vietu ģeogrāfiskās koordinātas, kā arī jebkādus aprakstus, attēlus un piezīmes, kas identificē vai var identificēt objektus.
- ☐ Ir aizliegts publicēt fotoattēlus vai videomateriālus, kuros redzama teritorija pēc apšaudes, raķešu lidojumi, šāviņu triecienu mirklī utt. nenorādiēt precīzu adresi, koordinātes vai detalizētu vietas aprakstu.

- Neizvietojiet videoklipus ar atpazīstamām vietām: zīmēm ar ielu nosaukumiem un māju numuriem, lielveikaliem, utt.
- Npublicējiet materiālus par pretgaisa aizsardzības spēku darbu. Efektīva pretgaisa aizsardzība ir tad, ja ienaidnieks par to nezina. Visas fotogrāfijas un videomateriāli ar raķešu triecieniem atmasko pretgaisa aizsardzības sistēmas.

- ☐ Ja šaubies, labāk npublicē bides vai video. Pagaidi vismaz diennakti.

Ko jūs varat publicēt internetā:

- ☐ apšaudes fakts (= raķešu apšaušana)
- ☐ bojājumu fakts (= sagrauta dzīvojamā ēka)
- ☐ visp.teritorijas nosaukums bez precizējumiem.

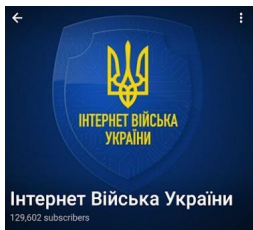
Ko nevar publicēt internetā:

- ☐ precīzu apšaudes laiku
- ☐ precīzu atrašanās / ģeogrāfisku vietu
- ☐ precīzu adresi

Uzņemiet fotoattēlus vai video tā, lai nebūtu redzami novadam / pilsētai raksturīgie unikālie elementi (elektrolīnijas, publiskās ēkas, adreses zīmes).

KIBERPRETOŠANĀS / HAKTIVISMS

Mūsdienās arī digitālā vide ir kaujas telpa. Ja esi kibereksperts, **palīdzi aizsargāt digitālās robežas**. Ukrainā daudzi IT profesionāļi atbalstīja kiberaizsardzības aktivitātes, tostarp tūkstoši pievienojās IT armijai.

Jūs varat kļūt par interneta haktivistu un pievienoties

IT ARMY of Ukraine

255 845 subscribers

armyua@gmail.com | <https://itarmy.com.ua/>

[VIEW IN TELEGRAM](#)

Preview channel

kaut kam līdzīgam Ukrainas interneta armijai, lai cīnītos pret Krievijas propagandu, atbalstītu aizsardzību un piedalītos informācijas kampaņās

KIBERPRETOŠANĀS / HAKTIVISMS

Haktivistu spiediena dēļ daudzi starptautiski uzņēmumi pārtrauca sadarbību ar Krieviju pirms (!) sankciju stāšanās spēkā.

Over 1,000 Companies Have Curtailed Operations in Russia—But Some Remain

June 26, 2022

Since the invasion of Ukraine began, we have been tracking the responses of well over 1,200 companies, and counting. **Over 1,000 companies have publicly announced they are voluntarily curtailing operations in Russia to some degree beyond the bare minimum legally required by international**

KIBERPRETOŠANĀS / HAKTIVISMS

Tas ko Jūs varat darīt **ir nebūt pasīviem un ziņot vai atzīmēt naidīgu saturu internetā**, tostarp ienaidnieka propagandas kanāliem.

Jo vairāk cilvēku ziņo, jo lielāka ir iespēja, ka sociālais tīkls reaģēs, dzēšot / bloķējot saturu.

- ☐ **Neiesaistieties diskusijās ar propagandistiem** (jūs tikai celsiet tiem reitingu);
- ☐ **Nepārpublicējiet** nepatieso informāciju un propagandu;
- ☐ **Nelieciet atzīmes** (like, sirsnīņas) dezinformācijai un propagandai.

- ❑ **Nelietojiet pretnieka tēmturus , nelietojiet viņu naratīvus, jēdzienus, terminus, rāmjus, jēdzienus.**

KIBERPRETOŠANĀS / HAKTIVISMS

Veicini ticamās informācijas plašāku izplatīšanu, lai ietekmētu sociālo tīklu algoritmus:

- ❑ Kopīgojiet to emuāru autoru saturu, kuri atbalsta aizsardzību
- ❑ Lieciet "Patīk" tiešsaistes raidījumiem to apraides laikā
- ❑ Abonējiet blogera kanālus
- ❑ Rakstiet atbalstošus komentārus
- ❑ Ziedot / atbalstīt tos.

Dariet visu iespējamo, lai atbalstītu tos satura veidotājus, kuri tīmeklī cīnās pret ienaidnieku un dalās ar ticamām ziņām ārvalstīs.

KIBERPRETOŠANĀS / HAKTIVISMS

- ☐ **Pārpludiniet infotelpu** ar savu stāstījumu un patiesībām.
- ☐ **Atkārtojiet patieso informāciju** un turpiniet atkārtot tās tūkstoš **reizū**.
- ☐ **atzīmējiet melus** un sauciet vainīgos pie atbildības;
- ☐ **bloķējiet un ziņojiet par** kontiem, kas atbild uz jūsu publikācijām ar tīšiem meliem/dezinformāciju/propagandu.

- **atrakstāties un nesekojiet tiem kontiem, kas publicē vai regulāri izplata melus/ dezinformāciju/ propagandu.**

Kas tālāk? Ko mēs varam darīt tagad, miera laikā?

Iedzīvotāji ir daļa no valsts aizsardzības sistēmas, taču tikai daži no viņiem ir atbilstoši apmācīti. Informācija par pretošanās plānošanu lielākoties ir klasificēta un plašākai sabiedrībai nav pieejama. Vienīgā iespēja **skaidrot plašākai sabiedrībai ir izglītēt un apmācīt, ilustrējot pilsonisko pretošanos ar piemēriem.** Šajā rokasgrāmatā tika izcelta tikai daļa no pretošanās koncepcijas, skaidrojot pilsoniskās pretošanās loģiku un mērķi.

Katram pilsonim ir jāsaprot, ka valsts aizsardzība nebeidzas ar teritorijas vai tās daļas īslaicīgu zaudēšanu. **Nekas nebeidzas!** Aizsardzības operācija pāriet uz slepenas pretošanās fāzi pagaidu okupētajās teritorijās. Taču pagrīdes panākumi **ir atkarīgi no vienkāršiem pilsoņiem** pagaidu okupētajās teritorijās. Katrs pilsonis var atbalstīt pretošanos. Pat vienkāršas nesadarbošanās akcijas, kuras īsteno tūkstošiem pilsoņu, ir būtisks šķērslis efektīva okupācijas režīma ieviešanai. Ukrainā masveida iedzīvotāju nesadarbošanās darbībām ir bijusi būtiska nozīme **militārās okupācijas institucionalizācijas procesa apturēšanā**. Lai gan to ir grūti precīzi novērtēt, nevardarbīgā pilsoniskā pretošanās ir veicinājusi iebrukuma apturēšanu.

Ja iedzīvotāji netiks pienācīgi izglītoti un apmācīti, tad to nāksies darīt pašmācības ceļā kara laikā mācoties darot. Ne rīt, bet šodien valstij ir jāiegulda līdzekļi pilsoniskās pretošanās gatavībā, nodrošinot visaptverošu **izglītību un apmācību** visiem iedzīvotājiem par aktīvu/pasīvu un vardarbīgu/ nevardarbīgu pretošanos.

MANA
LATVIJA
MANA
ATBILDĪBA

LATVIJAS
MEDNIEKU
SAVIENĪBA

ieskaties.lv

PULSAR